198

Joguina cómica
en un acte y en vers
original
de

TRINITAT.

1088

N. Fabregas.

acte unich.

TRINITAT.

Joguina còmica en un acte
y en vers
original
de
N. Fàbregas.

1887.

Personatjes.

=

Clara.

Sofia

Enrich.

Emili.

Sr. Borina.

Criat.

=

La acció en Barcelona. Epoca actual.

=

Acte únich.

=

. Saló d' una casa particular amo-
blat ab lujo. – Porta al fondo que
quant s'obra deixa veurer un
recibidor convenientment adornat.
Duas portas à la dreta, y à la
esquerra porta y balcó. – Una con-
sola ab mirall, rellotje y can-
delabros entre las duas portas.
Sofá y butacas y cadiras (lo sofá
y butacas entre la porta y balcó.)

[library stamp]

taula vedona ab escribania, cartera etc. En la escena damunt d' algunas cadiras capsas de sòbrero, saquets de mà, y altres objectes de viatje - Cortinatjes y alfombra, fent joch ab la silleria. Tot del millor gust.

=

Escena 1.ª

Clara.

=

(La escena resta sola

curts moments - Clara
treu lo cap observa si està
sola y convensuda de que
ningú la mira, ix de
puntetas va à la porta de la
esquerra, espia ab misteri
corra à la del foro, y baixa
al mitj de la escena, treu
una carta de un sobre,
que habans ja havia ja rom-
put. La llegeix ab ansia
torna à mirar la escena,
y luego diu, después de suspi-
rar.)

Se n' anat!.. Certa n'estich.

al seu quarto no se 'l veu.
¡Quin cambi! Senyor deu meu!-
¡Hi pot haber mes fatich!..
¡Un any sols de casament,
y gosa correr la tuna
com si fos solter!.. ¡Dolent!
T' estimo 'm deya l' ingrat,
y 'm traheix y m' enganya are!..
-Si fan la mateixa cara
dihent mentida que veritat.
¡Ay quanta paraula falsa!
¡Quantas caricias fingidas!
¡Es veu que per dir mentidas
l' Enriquet no s'hi descalsa-

(Indignada.)

Are que m' diga gelosa!
que m' ho diga!.. Gran traidor!
No l'estimo; ho dich de cor!

(Plorant.)

Un any de casat y gosa!..
-Ma ma la proba tinch.
de sa conducta traidora.
Fà que la llegeixo mi' hora
y à creurerla no m' avinch

(Llegeix.)

" Avuy à la una en punt mar-
" xarà ma esposa, y quedarè sol.
" tot sol. Si com acordarem en nos-
" tra ultima entrevista, porta la
" complascencia fins al extrem

" de venir à casa, he prés totas
" las precaucions per evitar des-
" torps è importuns."

(Declamant.)

Aixó s'ha atrevit à escriure!
La cita es aquí. A la una.

(Prenent una resolució)

¡Oh Jo sabré qui es la tuna
que à mi 'm dona tant mal viure!
Acudim al fingiment
y endevant; la espero aquí,
fassi 'l bitllet son camí
y esperém 'l gran moment.
Vaya si la esperaré!
Com qu' era clos y tancat

lo sobre se m' ha esquinçat.
No hi fà rè, l' cambiaré.

(Posa un sobre nou, pren la

ploma y escriu.)

Sa're Lletra rodoneta...
Donya Trinitat Borina...
Just. Carrer de la Petxina,
cincuanta, segona, dreta.

(Toca un timbre.)

=

Escena 2ª
Clara y un criat.

=

Cla.- Esta carta desseguida.
Cri.- Hi ha resposta?
Cla. No n'hi ha.
En lo sobre trobará
las senyas...
Cri.- Será servida.
Cla.- Sens tarda fassi 'l que dich.
(Se 'n va 'l Criat.)
Per forsa aquet xicot sab...
No hi ha mes, ó perdo 'l cap,
ho desfaig eix embolich.
(Se 'n vá per la porta dreta.)

=

Escena 3ª

Enrich y Emili.

=

(Entrant pe'l foro)

(Figura que segueix la conversa)

Enr.– Entesos?

Emi.– Si, tio. Oxyá.

¿que 's pensa que soch un noy?

Enr.– Confio en que guardarás
lo secret.

Emi.– Vol callá. I donchs!

Enr.– Si t recomano 'l silenci
es perquè convé molt, molt,
que la teva tía ignori

completament tot això.
Comprens l'objecte?

Emi- L comprench.

Enr- Pro ho tens ben entès?

Emi- Del tot.

Tant bon punt com ella marxi
faig que ab tota precaució
entri l'altre al despaix.

Enr- Just!

Jen sent ja fora, llavors.

Emi- Deixaho à la meva mà.

(Enrich li dona una estreta de mà.)

Enr- Donchs, corrento, confio..

(Preparantse à sortir)

Emi.- ¿Y jo?

Enr.- ¿Que vols dir?

(No atinant)

Emi.- Home... ja ho sab!

Enr.- No t'entench.

(Arronsant las espatllas.)

Emi.- ¿Y'l meu amor?

(Enrich fa senyas que no li

entén. ~~talble.~~)

Enr.- ¿L'amor teu?

Emi.- Ja sab qu'estimo

ab entranyable passió

á la...

Enr.- Ah! sí! Ni hi pensaba.

-Per mi.- Si ta tia ho vol.-

pro creume noy, que m fas llástima.

Emi.- Llástima dius?... La rahó?
¿Te d'ella malas noticias?
¿No es bona y honrada?.. Y donchs?

Enr.- No dubto que la vindeta
es un partit ventatjós.

Emi.- ¡Si la conegués á fondo
com la he conegudа jo!
ni un pero li trobaria,
perqué aquells ulls... aquell cos!..
aquells peus, aquella boca!..
aquells cabells!...

(Senyalantho tal.)

Enr.- Bé, bé, prou!
Emili, no me la apuntis...

Emi. I que no exagero no.
avuy tinch de presentarli.
Enr. Presentàrmela tu? I com?
Emi. Deixiho per mi. No s'apuri.
L'amor ja sab que ho vens tot,
com diu La pata de cabra.
Enr. ¡Ah, gat, gat. No sigas noy.
La tia ja t té escullida
núvia.
Emi. No la vull!
Enr. Prou! Prou
que la voldràs!.. Té vint anys,
y vint mil duros de dot.
Emi. Bah bah! bah! May l'interés
torsarà ma inclinació.

Enr.- Pero tonto, sino 's tracta
d'interessos.

Emi.- ¿De que, donchs?

Enr.- Del capital.

Emi.- No 'n conech.

Enr.- Te prometo, en ton favor
per quant me sia possible.

Emi.- Gracias, tio. En cambi, jo
me faré digne...

(Abrassantlo ab efusió.)

Enr.- No corris.
Quina pressa portas, noy!

Emi.- Y vosté, ay, quina calma!
Si sembla talment que no
s'hagia casat may.

Enr.- Pobret!..

Ja't planys... T'ho dich de cor.
No't buscas pochs mals de cap!
En fi.. siga; ja que ho vols.

=

Escena 4ª

Enrich. Criat.

=

Enr.- Això marxa à punt de solfa!
Francisco.

(Cridant)

Cri.- ¿Mana senyó?

Enr.- ¿Has portat aquella carta?
Cri.- Sí, senyoret.
Enr.- Está tot
preparat pera la marxa?
Cri.- Per vatse en terrem!
Enr.- ¿I aixó?
Cri.- La senyoreta, fins are,
no ha donat disposicions.
Enr.- Vaja, aixó no té dibuix!..
¿Que feu? En que pensen donchs?
Es di que si un no 's bellluga,
aquí á casa ningú 's mou!
Cri.- Aquí vé la senyoreta..
Enr.- Está bé. Deixans tots sols.
Cri.- (Quina tempestat que s'alsa..

ja'm sembla que sento 'ls trons!)

(Sen va al criat.)

=

Escena 5ª

Enrich y Clara.

=

Enr.– (Lo temps que depressa passa!)

Cla.– (Si vindrá?)

(Preocupada)

Enr.– Clara!

(Dominantse per apareixer amable.)

Cla- (Traidor!)

(Adormentsen)

Ciu- (Coringo)

Es dir que 't tindré de perdre
per algunas horas?

Cla- (Oh!

com fingint.) No, no t' alarmis.
N' hi ha per rato encare.

(Alegueteria)

Ciu- Com!

Cla- (Martiritzemlo.) En tractantse
de sortí al camp á da un tom
lo mateix te una hora que altre.

Ciu- Si, vamos si. Tens rahó.

Cla- Tu sols per durme la contra.

Jo no atino lo que vols.

(A punt de saltar deixant lo fingiment.)

Enr.- Calmat, dona, no t'alteris.

Cla.- Es que m' posa... (Ja's confon)

Sembla que tingas empenyo en que me 'n vagi.

Enr.- Jo?... No!

(Sorprés.)

Cla.- M' sembla que m' recriminas la tardansa?

Enr.- Lluny d'aixó.

(Ab carinyo)

Si solsament escoltés

los impulsos del meu cor,

de aquí no t' arrivias
fins que marxaria jo.

Cla- (Dolent!) ¿Y perquè no escoltas
los impulsos del teu cor?

Enr- (M'ha atrapat!) Perquè discorro..
(Que discurriré?) Es lo bò
que no sé pas que discorra!)
Discorro...

Cla- (Be t'entench prou!)

Enr- No es regular que ls amichs
habentlos dat hora á tots,
no't trobin á sa arribada.
Comprens, are?

Cla- Si, pero..-

Enr- Es precís que marxis prompte.

desseguida: veuràs com...

(Disposantse à dar ordres)

Cla.- Ab tal que hi arribi à temps...

En.- De que no arribis tinch por.

Cla.- (Del que tens po... es d'altre cosa.)

(L'Criat ab paquets y roba atravessa. Enrich los agafa tot ab impaciencia y los coloca en el sillo de la dreta.)

En.- ¡Encare està tot aixo

¡sense arreglar!. Donchs no pensis marxar avuy?.-

Cla.-

¡Oy oy! oy!

Quin modo d'agafar 'ls trajes..

Mirios. Rebregamho tot!

(Prenent los trajos y pas-
santels à l'altre cadi-
ra. Alsant la veu.)

Y encare voldras negarme
que't faig nosa?...

Em (Pausa y sorpresa.)

Mira... pots
desd'are fer lo que vulgas,
ja que tant mal mas accions
interpretas, t'asseguro
que aquets no diràn ni un mot.

(Pels llavis.)

(Pausa afectant indiferen-
cia. S'assenta al sitio; d'

entant entant dona miradas al rellotje ab marcada impaciencia. Agafa un periodich lo desplega, 'l deixa y 's passeija à lo llarch del escenari - Clara en tant acomoda los vestits en una cadira de las de prop la paret, deixan desocupats sillo y butacas, tot murmurant una cansó - Enrich pen altre periodich y s'assenta al sillo posantse à llegir - Clara se 'l mira sos ulls s' interrogan, pro se serena incontinent. Luego s'acosta à Enrich y apoyantse ab la cadira li diu ab to carinyos.)

Cla.– Enrich!.. Enrich!... Que t' enfadas?
Enr.– Deixam!

(Seguint la lectura)

Cla.– No m' estimas?

Enr.– (Sense mirarla y després de certa pausa diu.)

No!

T' has proposat apurarme?

Cla.– Estás enfadat. Prou! Prou.

(Movent l cap ab mimo)

Enr.– No...

Cla.– Si.

Enr.– (Apurat)

Te dich que no, dona...

Cla.– Que si!... No ho neguis.

Em.— Si, donchs!...

(fora de si)

Com vulgas!

(mirant lo rellotje)

Y'l temps com vola!

No sé aquesta obstinació
en pensá que jo't volia
treuret prompte, quant jo, sols
manifestaba una idea
que m'ha ocorregut... pero
perquè, al fi, 't persuadescas
de las mevas intencions
manaré que desenganxin.

Ela.— Fes lo que vulgas senti!

Ema.— (Oh!

Potser que ho sapia. Diablé
he errat lo tret - Vaig de cop,
à desfer aquella cita -)
Adeu hasta luego!

(Se 'n vá.)

Cla- Adios!

(Fingint indiferencia)

=

Escena 6a

Clara sola.

=

Cla- D'aquesta manera 'm deixa!
¡Com he perdut son amor!

No hi ha dubte; no m'estima!

(Li vent una idea sentint la una que toca en lo rellotje.)

La una!.. Que tonta soch!
Mes si surt, desfará
la cita, y no podré sols...

=

Escena 7ª

Clara y Emili.

=

Emi.- (Aquí la tia?) Pensaba
que habia marxat. Y donchs?

Cla— He sorprès per un moment
la marxa.

Emi— Sí? Y sab aixó
'l tió?

Cla— Sí; mes voldria
que tu'm fessis un favor;
de anà avisar à la Adelaida.

Emi— La senyora d'en Ramon!

Cla— Justament, ha de venir
ab mi, y com tardarè molt!..

Emi— Ay, si pogués dispensarme,
tinch are una ocupació.,

Cla— No deu ser pas tant precisa
quant deus sortir als salons!

Emi— No hi podria envià à la Rosa?

Cla. No'm pots complaurer.

Emi. Sí... sols...

Cla. A menos que potser 'l tio
t'hagi privat...

Emi. Res d'aixó.
Vol callar. Vaig desseguida.
(Se'n va.)

=

Escena 8.a

Clara luego Sr. Borina.

=

Clara. No será l'introductor
l'Emilio! quant ella arribi

M'apart que sento soroll.
No hi ha dubte ha de ser ella...

(Escoltant al anar.)

Es l'hora precisa... Oh! Com
me bat lo cor. Ah!

(L'Ah! es de sorpresa al veurer entrar al Sr Borim. tipo un xich estrany, unti coloo, lo barret al clatell, lo bastó sota 'l bras y aixugantse 'l nas ab un mocador de seda.)

Bor- Bon dia!
Senyora, molt servidor!

(Pausa.)

Balada ¿no hi fora?

Cla- Fa poch que ha sortit.

Bor- Sortit diu?.. Caratsus!

(Picant de peus)

Com sué! Ab permis.

(S'assenta)

Cla- (Que vol aquest home?)

Bor- (Alsantse)

Senyora, Sab, si

tardar pot molt rato?

Cla- No sé... l' meu marit...

Marit! (Pobre dona!)

Bor- Ja veig poden dir

son dos à la llista.

Cla No entench...

Bor- Molt sencill.

Cl.- Espliquis, li prego.
Sabia l'Enrich?...

Dor.- Ay, no!... no senyora.
Pe'l que toca á mi
ell no 'm esperaba,
pero quant jo vinch
ho faig perque 'm creya
trobarlo á n' aquí.

(S'assenta á cadira)

Cl.- Sabré ab qui enrahono?
Son nom?

Dor.- Tot seguit.

(S'aixeca)

So'l Sr. Dorina.

Cl.- Dorina?

Dor.– I Cunill,
agent de negocis.
Cla.– Vostè.
Dor.– Si, si.
Cla.– I viu?
Dor.– Petxina cincuanta...
Cla.– Justament. Allí...
Dor.– Però ¿com li consta?
Cla.– Perquè 'l meu marit
hi và devegadas.
Dor.– Ja sé á que va allí.
lo tuno, 'l pillastre!...
Cla.– Senyor meu ¿que diu?
Dor.– Dispensi.

(Pausa.)

¿Ja vato
s'està vostè aquí?
Ch.- Y tant... Consideri
que avuy no he sortit.
Dr.- No ha vist cap Senyora?
Ch.- Senyora?... No!
Dr.- Ni
à la meva dona?
Ch.- (Es cert!) Com! que diu?
La seva?...
Dr.- Per Cristo!
Debia venir.
Ch.- Perque ho sab? Espliquis!
Dr.- Serè clà y concís.
Hi obert una carta.

Ch.- Y bè?..

Dr.- Com, bè, diu?..

Y niol donya...

Ch.- Clavo!

Dr.- (Saludo.)

Molt mal pera mi.

Cavatsus! Cavatsus.

(Transició brusca y en confident)

Com jo soch aixís

que tot manso, manso,

las cosas previnch,

mirantme la lletra,

de cop, clar he vist

que hi habia allí trampa;

y al punt me vaig di..

Caratsus! caratsus!..
estém ben gurnits!
- La dona no hi era.
llegeixo, y llegint...

(Cambiant de to)

Pero que li conto!..
Pero que li dich
si veig clà en sa cara...
Cl.- Segueixi, vin, vin...

(M ansia.)

Dr.- Donchs, bueno, hi ha... cétera.

(Clora alsa les mans al cel)

Y aquest embolich
jo l veig: l'endevino.
l sento, y l tinch.

y toco 'l ridicul.
y miro 'l perill.
L' cap và à boleyo
y apart porto aquí

(Ve l cip)

un pès que m fà nosa;
y estich persuadit
que 'l seu y la meva,
tot fent la piu, piu..
¡Cavatons, cavatons
se 'n burlan de mi!

An.— (Impacient.)

Seguéixi, seguéixi.
que ab ansia, á fé estich.

Dr.— Afi donchs de dorme

lo cop decisiu.
l'escàndol del Sigle,
Comprent vostè l quid?

Ch.– Comprench.

Dr.– Plé de rabia

cap aquí me'n vinch
los cabells de punta
com un porch espí!...

Ch.– Sent calvo?

(Mentrer à pesar seu)

Dr.– Sent calvo!...

M'criso per dins.
I no m'interrompi,
que cap polvori
està mes... comprenguim.

Ch. — Comprench.

Bor. — Tot seguit.
mi aturo.. y dich...calma!
perque encare tinch
aixi...un cert respecte
à n' ella... y en fi:
cloch luego la carta
del pillo, del vil,
à qui Deu confongui!.

Ch. — Repari 'l que diu!

Bo. — Que Deu illumini!..
Puig clà, ben cla he vist
que 'n punt à confondre
confon, y sovint,
à la propia esposa

per la del vehi
Ch.– I donchs qui aquí 'l porta
Dr.– Qui aquí 'm porta, dinc:
La justa venjansa;
Senyora. Jo vinch
no més ab lo objecte,
no més ab lo fi
si puch infraganti
trobals en son crim;
y á fé, fi, senyora,
he fet en venir
un gran sacrifici...
perquè 'm entretinch..
y allá á la Audiencia
tinch de recullir

los autos; m'esperan
à Sant Agustí
per ser testimoni;
després d' aixó, tinch
dos citas à casa,
y dech se à las sis
à Sant Guiatano.
ahont tambe estich
citat per judici.

(Desesperantse)

-Judici!.- infelis!
D'aixó ja no'n gasto.
d' aixó ja no'n tinch!..
¡Si sembla senyora
si estich divertit?

Si aixo, donya Clara,
no mes passa á mi!

(Queda desconsolat. Pausa durant la qual Dª Clara figura medita un plan.)

Cla- Vol esse 'l meu socio?
Dr- ¿L socio?... que diu?-

(Mostrangers)

Cla- Vol fé companyia?
No entent lo que dich?
Proposo asociarnos.
Dr- Asociemnos... si.
Cla- Farem una lliga
dels marits en pro
y esposas... burladas

Dr.— (Comprenent.)

Magnifich, ni hi avinch!

Cla.— Posemli donchs titol,

perquè aixó es precis.

Dr.— La comanditaria!

Cla.— Molt ben escullit.

Prenem nostras vidas

á fi d'impedir

que dins nostras casas

se trobin vennits.

Dr.— Que fassin molt d'ojo

qu'encare que tinch

un geni molt... manso,

no hi jugan ab mi

Senyora, som acerrim.

constant en lo tir
de coloms.

Cl.- (No comprenent)

Me sembla..

Dor.- (Després de fer ademan de que s'esperi.)

Tinch un gos carlí.
un galgo, escopeta,
y fins si es precís,
un fouché que mata
tot sol.. Pam! Pem! Pim!..
¡Caratons.. caratsus!..

(Baixa y diu resolt.)

Si mato 'l marit!

(Se plantifica 'l barret y

surt rapidament.)

=

Escena 9ª

Clara. luego Sofia.

=

Cla— Ay quin home!_ Vinga.. escolti!
Que no fassi una desgracia..
(Sona 'l rellotje)
Dos quarts de dos!... Ja mitj hora
y no ve encare la dama!
L'impaciencia m domina,
quant més precisa la calma.

Sof– (Apareix á la porta del foro perfectament vestida de negre. Se sorprent al toparse ab Clara)

Cla– Ah! que miro!

Sof– Ah! Senyora!

Cla– (Ay, Enrich! Deu meu, qu'es guapa!)

(Ab tot lo dolor que causa la superioritat en bellesa de la rival.)

Sof– Als peus de vosté..

(Saluda confusa)

Cla– (Fingim!)

¿Puch saber perqui demana?

Sof– Don Enrich.

Cla– Eh?

Sof— Don Enrich

y un son defecte..

Cha— (Tainada!)

Sof— De'l seu caipé Don Emilio.

Cha— De'l seu nevot?..

(Rient despitada)

Sof— Que li passa?

(No sé perquè tinc accedit

á sas melosas paraulas.)

Cha— Senyora.. encare que m'era

desconeguda de cara,

la conexia.

Sof— Vosté?

(Admirantse)

Cha— Per conversas.

Sof.— Com diu!

Cla.— Vaya!
I fins crech endavinar
desa visita la causa.

Sof.— (Ab senzillès y ruborisanta)
No seria estrany. Si está
en antecedents.

Cla.— (Farsanta!)

Sof.— (Perqué hi he accedit, perqué?)

Cla.— Estich de tot enterada.

Sof.— Me n'alegro molt, Senyora,
puig qu'aixis evito ave
esplicacions.

Cla.— Sa contesta
m'espresa ben be á las claras.

que vosté no m deu coneixe.
¡Sab qui soch!

(A entevesa)

Sof.- Sino m enganyan
las senyas, será la esposa
de don Enrich.

Cla.- Donchs, ja basta!

Sof.- Celebro molt... infinit!...

Cla.- (Acabém d'una vegada!)
Senyora!.. ho sé tot!

(Ab ironia)

Sof.- De veras!...
(Quina dona mes estranya!)

Cla.- Repeteixo que ho sé tot!...

Sof.- Y donchs bé, l senyor Balada...

(Ya ofesa y alsant la veu)

Cla.– So jo!

(Descomponentse y sense poder dominarse)

Sof.– Vosté!

Cla.– Tinch rahons
sobradas... mes que sobradas
per presentarme en son lloch.

Sof.– Desitjo que sas paraulas..

Cla.– No comprench que hi puga haber
una dona de tanta..ànima
que gosi dà un pas semblant.
que fins als homes rebaixa.
No comprench que...

Sof.– Prou! No atmeto

cap llissó, de qui, à las claras,
demostra las necessita
per si mateixa... ni falta
que donga pretest ni escusa:
no escolto cap mes paraula.

Ch.— En vosté està 'l no sentirlas.

Sof.— Me judico molt honrada,
puig son estrany procedir
la coloca à tal distancia,
que ma dignitat ofesa,
à baixar tant baix no alcansa.

(Sen và precipitada sense
mirar à cap punt ni
dir res més.)

=

Escena 10ª

Clara sola.

=

Cla- Dins de casa jo insultada!...
Y perquè? - Deu meu! perquè?
De mi ¿si que 's podrá di...
¡Y que soch desgraciada!
¡Com hauria presumit
jamay tal befa! - M'espalta
lo dolor.. y es qu'en la galta
m' ha pegat lo meu marit.
- Venjansa. venjansa.. y bona!
Pes me fá la consequencia;

l' haig de posá en evidencia.
¡Ja sabrá qui es una dona!

=

Escena 11ª

Clara y Sr. Borina.

=

(Boquet entra fora de si, sens saber ahont es ni lo que diu)

Br Bona nit!... ¿Que dich?... Bon dia!..
bonas tardes!... bona...

(Torna à asentarse y s'alsa sens to ni so.)

Cla- Y ara!

Bor- No 'n fassi cas... que dich? ¿Deya?
Hi pot haber mes desgracia!..
Caratsus, caratsus!... Miri...

(Li ensenya 'l front)

Cla- Que vol que miri?

Bor- Repara
lo meu front com sua?

Cla- Si.

Bor- Donchs, tot lo que veu, es rabia!

Cla- Pero, digui... ¿que tenim?

Bor- Tenir?... Res!... dich, tenir.. massa!
- Vaig à casa, entro, abans truco;
ella no hi son; trobo la carta...
¡La carta alli, y ella fora

m'he dit al punt... pastarada!

(Clara segueix al oirse la relació de Dorimé; unas voltas somriu: altres sorpresa de la vulgaritat.)

Baixo corrent: ensopego
ab un que puja la escala,
y salto set esglaons,
y m'he fet aquesta banya!
Trobo, per sort, la tramvia,
m'hi fico, y altre vegada
m'tè aqui, perquè m'espliqui
com es qu'ells no son à casa.

Cla... Perquè ella ha vingut aqui!

Dor... ¡La dona?

Cla- Per cert qu' es guapa.

Dor- Donchs, ¿l' ha vista?

Cla- ¡Si la he vista! -
Hi he creusat pocas paraulas,
y, per cert, li dich que ho sento,
perque es una descarada,
atrevida, impertinent...

Dor- Per la pinta, es ella... exacte!
¡Ay, donas, donas! Creyemme,
la millor pe 'l foch.

Cla- Mil gracias!

Dor- Caratsus... que dich? Dispensi.

Dor- Y ahont es la desgraciada?

Cla- Si vé un xich abans, la troba.

Dor- Y donchs? -

Ch.– L'he treta de casa

Br.– Caratsus... que ha fet! Caratsus!...
Quin benefici!

(Alçant lo barret)

Ch.– Què!...

Br.– ¡L'ha espifiada!

Ch.– Senyó Borinà!

Br.– Si sembla
que busqui sols ajudarla!
Senyora, lo que debia
pe'l bé de la nostra causa,
del nostre mutuo... m'entent.
del nostre... ¿como se llama?

Ch.– Epetra.

Br.– No vuy di epetra.

Tiri avant.

Bor.- Li pertocaba
en tal cas, senyora meva
amansirla, subjugarla,
ab mimos y carantonyas..
Com li dire jo!.. Guardarla!

Ch.- Guardarla!.. Vosté ha posat
lo dit al mitj de la llaga.
Guardarla.. ha dit molt rebé!..
Si vosté l' hagués guardada,
are no aniria aixis
corrent d' una part á l' altre
buscant per tot la perduda,..
ó millor dit, la trobada.
Pero vosté, com presumo,

no deu pará un quart á casa..
Dor.- Sempre que puch!
Ch.- Tot lo dia
deu se al Casino...
Dor.- Ay caramba!
Ch.- Al café...
Dor.- No vaig ab cap.
Ch.- A disparà escopetados.
als coloms... ¡pobres bestiolas!
Una dona vé que 's cansa,
y quant se 'n cansa una dona..
Dor.- Cataplum! la Santa Barbara!..
Pero vosté m'acrimina,
y la culpa, es cosa clara,
que vosté es qui la té tota!

Cln— Com s'entent!

Pr— Si en hora mala...
que dich jo? Si enhorabona,
s'estés constantment lligada
als faldons del seu marit,
evitaria sas manyas.
Que surt ell? Vosté darrera!
Qu'ell no's mou?... Donchs quieta á casa!
Surt en cotxe? Vosté ab cotxe!...
Qu'ell va á peu?... Anem á pata!
Pero es clá, en lloch de cuidarlo,
deu pensá si serán blavas,
ó vermellas ó be grogas,
las cintas de las enaguas.
Si son moda xavos grossos,

ò serrell à mitja cara:
Si deu portà sabatetas
ò calsarse las polacas:
Si ha de aná à senti à Maxini
¡ que costa un ull de la cara!..
y las criadas s'adornan,
y'l marit arriba à casa,
y li faltan colls y punys..

Ch.– May!

(Irada.)

Pr.– No troba 'l diná à taula!..

Ch.– May! No senyó, no senyó!..

Pr.– Y l'home s'crema, s'espalta...
y quant mes busca 'la dona
li diuhen que no es à casa

y surt frenetich, furiós,
á buscar en las dels altres,
la que no troba en la propia...
y callo, per no cansarla.

Cl.— Es á dir, ¿que jo tinch la culpa?

Por.— Senyora... los fets ho cantan.

Cl.— Y creu vosté que sa esposa
deu preferirsem?

Por.— Bé, vaja!..

Cl.— No: contesti.

Por.— ¿L' seu marit
aixi opina.

Cl.— ¿Hi ha desgracia
com la meva? No, no hi es!

Por.— Senyora!

(Compadeparatla)

Cla.- Cap mes paraula.

No'ns entendriam may! Prou!

Vosté vé, en lloch d'ajudarme,

á ferme càrrechs, y penso

que si li hagués dat la gana

de fer res, tampoch voldria,

pe'l que toca á nostra causa.

Miris.. prou! Deixemho corre!

Bar.- Y la dona?

Cla.- Rès, que compta.

pe'l seu respecte: faré

lo que á mi'm donga la gana;

treballaré pe'l meu compte.

Pe'l que ha fet!..

Pr.- Caratsus! vaja...
això ni en broma m'ho diga,
perquè cregui que las camas
ja no poden da un pas més.
Pensi sols, qu'he anat à casa,
set vegadas!... Set, senyora!...
qu'he pujat dos cops à Gracia,
altres dos à ca la sogra,
que viu al carrer dels asas:
que no he dat menja als aucells:
qu'he deixat perdre una ganga
ab la venta d'una torre,
que de segur m'hi quedaba...
en fi, rés!.. tant de perdut!..
Vaig y vinch: trobo la carta,

la prench, torno, giro, volto,
rio y peno, plè de ràbia.
torno à anà y torno à venir.
y després de tot, acaba
per dirme que no hi fet rès!..
Moltas gracias, moltas gracias!..

Cla.— Pero també m'ha faltat.

Ber.— Oy. Senyora donya Clara.
vol ferm' dir la pecadora?..

(S'agenolla)

Donchs, mea culpa, y altas Pascuas.

(Clara li dona la sua quelt estreny.)

(Pausa.)

En fi, que termin de fer.

Ch.- Aquí va 'l plan de campanya.
Vosté se 'n va à casa seva.

Br.- Y s' hi posa la dona?

Ch.- Aguanta.

Br.- Es que à solas, jo la temo!..

Ch.- Quins homes! Si hi es, la tanca.

Br.- Y si vol fugir?

Ch.- La lliga

Br.- Y.. si?

(Fent l'acció de pegar)

Ch.- ¡Gosa!

Br.- De vegadas.

Ch.- Si no hi es...

Br.- (Que Deu ho fassi!)

Ch.- Llavoras, torna.

Br.- ¡Pobres camas!..

Endavant!.. Formém guerrillas.

marxa doble y contramarxa!

Com ha de ser!..

Cl.- No's detinga.

Br.- Passiho bé.

(De repent.- Al ser à la porta veu no dú 'l sombrero y recu-
la à buscarlo.)

Ay, Déu me valga!..

Are 'm deixava 'l barret!

Caratsus!.. caratsus!..

Cl.- Vaja!

(Bruno surt y Clara lo deté di-
ventli.)

Ah!... mirí, surti per qui,
qu'es mes aprop de la escala.

Por.- Homes no's casen... creyemme!..
Miremos lo que á mi'm passa!

(Se 'n vá corrent.)

=

Escena 12ª

Clara, Criat, (luego) Emili y Sofia.

=

Cla.- (Al criat.)

¿Qui demana?

Cri.- Don Emili

ab una senyora.

(obumnciant)

Cla.— (Calma!)

Que passin... (Dominat, cor!)
Qu'esperin aquí à la sala.

(Se 'n vá.)

=

Escena 13.ª

Sofia. Emili.

=

Emi. Es per demés quant me digas;
aquí hi hià una cosa estranya
que jo vull averiguá.

Sof.- Pero deixem anà à casa.
Emi.- Sens rebrer satisfacció
completa, per obstinada
qu'estessis, no ho lograrias.
Sof.- Considera tú, lo falsa
qu'es aquí ma posició.
Emi.- Sofia, tens ma paraula.
que serás la meva esposa,
has vingut per mas instancias,
y abusant de la bondat,
puig teniam preparada
ab lo tio una entrevista,
y à ma esposa ningú falta.
Sof.- I bé. esplicat tú... à mi deixem.
Emi.- Sens satisfacció, no marxas.

Sof.- Mes tu 't comprometerás...
Emi.- La tía...
Sof.- ¡M crema la cara.

=

Escena 14.ª

Dits y Clara.

=

(Sofia en segon lloch)

Emi.- Queda fet l'encarrech, tía.
Cla.- Emilio, 't dono las gracias.
Emi.- Sore, de vosté desitjo
que'ns espliqui las paraulas

que ha dit à aquesta senyora,

Ch.- (Aquí del fingiment.) Parla,-
pero.. no, ara recordo..

Emi.- Si ha vingut à nostre casa,
primer fou per fé un depósit
voluntari, en nostra caixa,
y després... perque volia...

Ch. (La escusa está ben trobada.)
Preocupada, febrosa..
víctima de certa rápaga.
d'una equivocació horrible...

Sof.- (Quina dona mes estranya!..
Travia está gelosa...)

Ch.- Pero al mon hi han circunstancias.-
En fi.. senyora, dispensimi:

jo deploro ab tota l'ànima...
y del seu talent espero...

Sof.- Oh, senyora!... basta! basta!
Comprengui, que, à voltas una
no es duenya...
Ni una paraula.

Y podré sabé 'l motiu
que fà que honri nostra casa?

Eua.- Es asumpto comercial

Cl.- Imperdonable es ma falta...
De nou li prego perdoni...

Sof.- Per caritat, donya Clara...
mes esplicacions m'humillan.

Cl.- Pro si jo no sé com...

Sof.- Basta!

y ab permis seu... me retiro

Emi.- Un moment!... ¿No entra à la caixa?

Sof.- Vosté mateix cuidarà...

Cla.- Vosté sab que aquesta casa...

Emi.- Pro sa presencia es precisa.

deu minuts... (Entra!)

Cla.- (Ab veu baixa

s'han parlat... Estèm alerta!)

Sof.- Senyora...

Cla.- (Ja es à la gàbia!)

Emi.- Si vosté tia m permet...

(Valent sortir)

Cla.- I com no!... Pnig no faltaba...

vés, vés, qu'arriba l teu tio.

Emi.- (La ocasió la pintan calva..)

(Prenent una resolució.)

Es que jo volia dirli...

Cla.- Qu'es lo que vols dirme?.. Acaba!

Emi.- Que aquesta senyora...

Cla.- ¿Qué?

Emi.- Es ma esposa.

Cla.- Que dius, are!

Tu casat?

Emi.- No, mes, promes.

Cla.- (No me escullit à fé mala arma.)

Y ab.. la senyora?

Emi.- Si, si.

¿No ho aproba?

Cla.- Vaja... vaja!

Emi.- El tio no li ha dit res?

Cla- El tió. Ni una paraula!

(Al bes.)

Enri. Y qué.. No podré mereixe...

Clar- De noms y de fets, soch clara.
Tu sabias mas projectes;
mes supost que no t'agrada
ma nevoda, y tant estimas
à la senyora...t'hi casas.
y aqui pau... y després gloria.
(A una farsa ~~un~~ altre farsa.)

Enri- Oh! tia!... y qu'es generosa!
¿Com podré pagar?

Cla- Repara
que la Senyora t'espera.
L' Enrich ve.... venrem la cara.

que farà quant sapia aixó.

Emi– Si d'ell tinch formal paraula.

y m'ha promés...

Cla– ¡Ay, nevot!

(Crech t enganyas... ¡oh m'enganyant)

=

(Se'n và Emilio)

Escena 15ª

Clara y Enrich.

=

Enr– M'ha vingut à buscà algú?

Digas qu'es que m respons?

Cla– Si

Em.– I demanaba per mi?
Cla.– Si, demanaba per tu...
y ha estranyat molt que no hi fossis
Em.– Seria potse un gent
de negocis?
Cla.– Certament.
(No tindràs tu mals negocis.)
Em.– Ho sento!... Té, ja no m moch
fins que aqui torni. I tu?... Encare
no marxas?
Cla.– Tinch que fer are,
pero m' aniré dins poch.
Em.– ¿Tens feyna?
Cla.– Si, y molt urgent.
Em.– ¿Molt urgent?

Cla.— Com te ho dich, si.
no me'n puch anà d'aquí,
perque faig un casament.
Al nuvi tú ja'l coneixes,
¿á veure si l'endevinas?
Elv.— ¿Jo? com vols que...?
Cla.— ¿No hi atinas?
L'Emili!
Emv.— Ell!
Cla.— Si. Mercipes
saber ara...
Emv.— Si, ab qui's casa.
Cla.— La pregunta si qu'es bona!..
Se casa... ab...
Emi.— ab?

Cla.– Una dona

En.– Si... Vols dir?

Cla.– Y es aquí casa.

=

Escena 16ª

Dits y 'l Criat.

=

Cri.– Lo senyor Borina!

Enr.– Vaig!

(Desde que sent lo nom Enrich vol retirarse sens atendrer á Clara.)

Cla.– La veuràs incontinent.

(ab Clara)

Enr.– Digas que surto al moment...

~~Cla~~

(al Criat.)

Fesla entrar al meu despaig.

(Lo Criat ab por Enrich entran al despaig.)

Cla.– Com evita sa presencia!...
Com fuig de mi!... ay, Enrich!

=

Escena 5a

Clara y Sr. Borina.

=

Per.- ¡Ay. Senyora quin fatich!...
¡No hi sou, no! Per consequencia,
pot contá no 'ls he trobat.
¿Hont se fica?-¿ahont s'amaga?
¡Bony si que me la paga...
s'ha acabat tanta bondat!..
¡Si he corregut!... dich- si corro!
De ferirme so á la vora!-
Si 'm veya per dins, senyora,
la pell no 'm arriba al forro.
Ara vinch de cal cunyat...
un quint pis, ab entresuelo!..
pujo dalt... y 'l grant camelo
del Sigle... hi 'trobat tancat!

Tanta es ma set de venjansa.

Cla- Sosseguis. Los tinch aquí!...

Bor- De debò?

(Posantse amenassador)

Cla- Siga prudent

Bor- Que me ls portin al moment!..
Jo vull fer parlá de mi....

(Com si estés devant del seu rival.)

Vina traidor!.. Guapo, vina!
Y tu, falsa! vina, avansa!
y veurà l mon la venjansa
del procurador Borina!
Comensém per ella. ahont és?

(L' últim vers ab molta inten-

ralitat.)

Cla.— Aquí.

(Segona porta esquerra.)

Brr.— Sabràs qui sò jo....

Brrr!!...

(Avansa ab ímpetu alí, y s' atura de cop preguntant.)

Y es sola la dona?

Cla.— No.

Brr.— ¡Pels caixals de Santa Agnès!

¿Es à dir que 'ls aparia?

¡Això no té nom!.. En fi..

¿'l seu home hont es?..

Cla.— Allí.

(Porta dreta)

Bri.— Caratsus! Senyora mia.
vostè ò veu que un cop salvada,
diu — No jugo, y se mi tomba.
(¡Tinch un cap com una bomba!)
¡Y ab qui està la desgraciada!

Cla.— Ab lo nevot!..

Bri.— Molt mal fet!
Pro mi qu'estés la butxina
ab l'emperadó de Xina!..—

(Va à la porta com per tedui-
nar la escena.— Enrich diu resalt
y ab autoritat lo seu vers, à
qual veu Brian's para. Que-
da la colocació de personatjes
Clara, Enrich, Brian.)

=

Escena 18a

Dits, y Enrich.

=

Enr— Qué son aquets crits?

Dr— Pillet!

Enr— Senyor meu... Qu'es això, Clara?

Cla— (Plorant.)

Es que sò molt infelis!

(Enrich và á ella. Durin se li acosta y tot cundrantseli es-clama.)

Bri. — ¿Sabre ó pistola? — Precis
es qu' aixó s'acabi are.

Cla. — Estimas á un altre!..

Enr. — No!

(Atenent á ella sense ferhi cas
de lo que diu Brian)

Cla. — Si, ingrat, si, la tens allí! —

Bri. — Y es la meva. — Ho sents bulpi?
Pro, no, seré 'l bulpi jo.

Enr. — Modéris d' una vegada.

Bri. — Entraré!..

(Enrich l'agafa li fa donar
mitja volta y venen á que-
dar cara á cara, devant
Enrich l'esquerra á la porta

esquerra.)

Emm. Donchs no entrarà!

Son. Dius que no!

Emm. Que no!

Cla. Aquí está!

(Clara durant lo joch antes dit, corra á la porta y tren á Sofia y luego á Emili.)

—

Escena 19ª

Tito, Sofia y Emili.

=

(Lo senyor Bruno al veurer una dona vá á agafarla per la má, y queda sorprés al veurer no es á qui busca.)

Bru. Ave... Eh... Sant March! L'han cambiada!...

Cla. ¿Que vol dir?

Bru. Ay, Sant Antoni!

(Alegre.)

No es la meva!

Cla. No pot sé!

Bru. Ves si la coneixeré ab quince anys de matrimoni.

Em. ¡Quin enredo!...

Bru. Gracia á Deu!

(Sofia 's queda junt á Emili)

(...sens saber lo que'ls passa. Emili al veurer lo continent de Dorina li diu ab carinyo.)

Emi.- ¿Que vol di vosté ab aixó!
Me dará satisfacció.

Enr.- Pero al fi m'esplicaven...

Dor.- (A tots) (A Emili) No'm busqui pas mes neguits!

(Enrich Clara y Sofia parlant ab gran animació.)

Emi.- Té ventura qu'es un vell!
Dor.- Vosté qu'es massa novell.
Enr.- Prou senyors, no vull mes crits!
Espliquin aquet misteri.

Sof.– Jo 'm retiro.

Cla.– Esperi. No.

Br.– Vosté 'ns deu dà esplicació,
qu'es l'autor d'aquet tiberi.

Eur.– Veyàm de que se 'm acusa.

Br.– De que 'm festeja la dona.

Eur.– No li conech.

Br.– Si qu'es bona!–
pero no admeto la escusa.
¿Vosté no ha escrit?

Eur.– A vosté!

Br.– Valgam Deu.. qu'es aixerit!–
¿y que diu. eix sobrescrit?

(Presentantli l que traygué
Clara en la primera escena)

Enr- Lo seu nom.

(Mirantsel.)

Br- ¿Lo meu?

Enr- Si á fé.

Senyor Trinitat Borina.

Cla- (Espantada.)

Vosté 's diu dou Trinitat?

Br- Si senyora.

Cla- (ab tab.)

¡Per pietat!

¡Ay, Enrich! ¿qui ab aixó atina?

(mirant del seu home á Sofia)

Br- Mes no m' dich, senyora donya

Trinitat!.. Aixi es nom d' ella.

Sof- ¿Trinitat mascla y famella?

Dr.- Y de soltera, Piloña.
Neguí... neguí!
(Mostrant la carpeta.)
Enr.- Mes que may!
Tal sobre no es fet méu.
Dr.- ¡No!...
Cln.- No senyó... l'he posat jó.
Los celos...
Enr.- Confesas?
Cln.- ¡Ay!
Vareig sorprender 'l billet,
y 'l seu contingut confús...
y aquet nom tant poch en ús...
Dr.- Vaja... es vist! He errat lo tret.
Catorce paseos semblants

fà aquet.

Qui.- N'hi ha un entremès.

Dr.- Li juro que à fi de més,
me faré trasmudà 'ls sants.

Cl.- Pero 'm diràs la carteta.
¿que vol dì?

(Al Salamerino atrassant.)

Qui.- No està curada!

(Al Sofia.)

Sabs una torre pintada
que hi ha aprop en la Bordeta?
Lo senyor la vent.

Dr.- Yo, sì!
aixó es ben cert.

Qui.- Fà demà

dos anys que us varem casà..
y com recort...

Cla.— Ay de mi!
¡Que ridicula ave m moro!

Dr.— ¡Y jo.. que pimple he sigut!

En.— Lo convingut.

Dr.— Convingut?
(Encarant ab Enrich)

En.— Gelosota!

Emi.— Ay! Deus, respiro.
tieta!..

Cla.— Que! Emili. Ets tu..

Emi.— Si senyora, jo. tieta.
Es dir, jo.. y..

Cla.— La neboteta.

Perdona, filla!

(Teuli petons)
(el Emili.)

Bor.— Segú
y bon tret!

Em.— Has ben pescat.

Bor.— Caratsus! La enhorabona!

Emi.— Gracias!

Pr.— Ay Deu! Y la dona?
Hont se'n deu habé ficat?
Buscarla es lo que ave esplica..

(Se'n và cap à la porta à la
ven d'Enrich i pares)

Buscarla es lo principal
y la trobaré à la fi

si se sent ressonà aquí
un aplauso general.

=

Fi de la joguina!.

=

Biblioteca Central Barcelona